

Magyar Tudományos Akadémia
Világgazdasági Kutatóintézet

Az infrastruktúra fejlettsége Magyarországon 1990–2002

Írta:

EHRlich Éva DSc.
MTA Világgazdasági Kutatóintézet
címz. egyetemi tanár

SZIGETVÁRI Tamás Ph.D.
MTA Világgazdasági Kutatóintézet
tudományos főmunkatárs

Közreműködött:

RÉVÉSZ Gábor DSc.
MTA Közgazdaság-tudományi Intézet
nyugalmazott tudományos osztályvezető

Továbbá:

KERÉKES Sándor DSc.
egyetemi tanár
(Hulladékgazdálkodási és a szennyvíz-
kezelési infrastruktúra Magyarországon)

MIHÁLYI Péter DSc.
egyetemi tanár
(Egészségügyünk területi megközelítésben)

POLÓNYI István Ph.D.
tanszékvezető egyetemi tanár
(Az oktatás regionális különbségei)

SZÉKELY Gáborné
KSH főtanácsos
(A magyarországi régiók lakáshelyzete)

VAVRÓ István DSc.
címzetes egyetemi tanár
(A bűnözés területi adatai)

E kutatás a nemzeti kutatási-fejlesztési programokhoz kapcsolódó pályázat keretében készült. A konzorciumot vezető intézmény az MTA Regionális Kutatások Központja, amelynek projektvezetője a központ főigazgatója, Horváth Gyula DSc.

(A tanulmányt a 2004. decemberi ismeretek alapján zártuk le.)

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS.....	7
I. A MAGYAR INFRASTRUKTÚRA NEMZETKÖZI ÖSSZEHOSONLÍTÁSBAN (1990–2000).....	9
II. NÉHÁNY SZÓ AZ INFRASTRUKTURÁLIS FEJLŐDÉS TÖRTÉNELMI TÍPUSAIRÓL	19
III. A MAGYARORSZÁGI MEGYÉK ÉS RÉGIÓK NÉHÁNY ÁLTALÁNOS JELLEMZŐJE	21
III/1. A megyék gazdasági fejlettségének alakulása.....	21
III/2. A megyei és régióbeli lakónépesség alakulása.....	22
III/3. A foglalkoztatottság nagysága és a munkaerőpiac területi struktúrája.....	24
III/4. A külföldi működőtőke-állomány területi eloszlása.....	27
IV. MAGYARORSZÁG INFRASTRUKTÚRÁJA MEGYÉK ÉS RÉGIÓK SZERINT.....	30
IV/1. A közlekedési szektor	31
IV/2. Az informatika–távközlés szektora	34
IV/3. A lakásellátottság és lakásfelszereltség szektora.....	37
IV/4. Az egészségügy szektora.....	39
IV/5. Az oktatás és a kutatás szektora	41
IV/6. A kultúra szektora	45
IV/7. A kereskedelem–turizmus szektora.....	47
IV/8. A környezetmegóvás szektora.....	49
IV/9. A közbiztonság szektora	51
IV/10. A magyar infrastruktúra mint egész a megyékben és a régiókban.....	52
IV/11. A nagyvárosok infrastrukturális fejlettsége.....	55
IV/11/1. Általános jellemzők	55
IV/11/2. Infrastrukturális fejlettség.....	59
V. KISTANULMÁNYOK A VIZSGÁLT ÁGAZATOK TÉMAKÖRÉBŐL	66
V/1. Közlekedés	66
V/2. Informatika–távközlés	72
V/2/1. Nemzetközi tendenciák.....	72
V/2/2. Magyar távközlés.....	74
V/2/3. Vezetékes telefon.....	76
V/2/4. Regionális eltérések	78
V/2/5. Mobil.....	80
V/2/6. Kábeltelevízió	81
V/2/7. Informatika, internet	82
V/2/8. Posta.....	85
V/2/9. Összefoglaló.....	86
V/3. A magyarországi régiók lakáshelyzete	87
V/3/1. A régiók lakásállományának alapadatai.....	87
V/3/2. A lakások nagysága, szobaszáma.....	89
V/3/3. A lakások minősége, felszereltsége	91
V/3/4. Az épületállomány összetétele, állapota	92
V/3/5. Lakáspiac, költözések	94

V/4. Egészségügyünk területi megközelítésben	101
V/4/1. Párhuzamos kapacitások	102
V/4/2. Betegutak elemzése.....	107
V/4/3. Hatalom és felelősség	111
V/4/4. Összegzés.....	115
V/5. Az oktatás regionális különbségei Magyarországon a 90-es évek végén	116
V/5/1. Az óvodai ellátás.....	117
V/5/2. Az általános iskola	118
V/5/3. A középfokú oktatás	119
V/5/4. A felsőoktatás.....	122
V/5/5. Az oktatás a nagyvárosokban.....	123
V/5/6. Az iskolázottság regionális alakulása	124
V/5/7. Az oktatási kiadások	125
V/5/8. Minőség, szerkezet.....	126
V/5/9. Befejezésül.....	129
V/6. A hulladékgyűjtési és a szennyvízkezelési infrastruktúra Magyarországon	130
5/6/1. A hulladékkezelés és -ártalmatlanítás helyzete.....	131
5/6/2. Vízellátás és szennyvízkezelés Magyarországon.....	136
V/7. A bűnözés területi adatai	145
VI. ZÁRÓ MEGJEGYZÉSEK, ÉRTÉKELÉSEK ÉS AJÁNLÁSOK.....	154
REFERENCIÁK.....	159
FÜGGELÉKEK	165
1. SZÁMÚ FÜGGELÉK	166
A vizsgálatokban alkalmazott módszertan.....	166
2. SZÁMÚ FÜGGELÉK	169
2/a A nemzetközi összehasonlítás 1990 és 2000 évi természetes mutatóinak megnevezése	169
2/b A nemzetközi összehasonlítás természetes mutatóinak alapadatai.....	171
3. SZÁMÚ FÜGGELÉK	198
3/a A megyei infrastruktúra fejlettségének összehasonlításához felhasznált mutatók	198
3/b A természetes mutatók értékei	205
3/c A természetes mutatók pontszámai	221
3/d Pontozással és számításokkal kapcsolatos magyarázatok	239
4. SZÁMÚ FÜGGELÉK	241
4/a A nyolc magyar nagyváros nyolc infrastrukturális szektorának 42 természetes mutatója	241
4/b A természetes mutatók értékei	243
4/c A természetes mutatók pontszámai	249
4/d Pontozással és számításokkal kapcsolatos magyarázatok	256